

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۳/۵		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۴	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱	الف (معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید . ۱- امکان ندارد احدی بتواند قلمش را بزند . ۲- انسان کامل عالم را راست کند . ۳- بازرگان حمال را قراضه ای بداد . ۴- کتابی بود در ماترک پدرم . ۵- چون داد عادلان به جهان در ، بقا نکرد ۶- سخن های ناخوشی زمن دور دار ۷- تو نیز اگر توانی ، سر خویش گیر و راه مجانبت پیش . ۸- چون دمنه بدید که شیر در تقریب گاو چه ترحیب می نماید ، خواب و قرار وی بشد . ۹- به اعضا پشه ای همچند پیل است در اسما قطره ای مانند نیل است ۱۰- از روی خاک سر به میان سما کشید آن خنگ باد پای گسسته عنان برف ۱۱- این مرد از کرانه بجستی و فرصتی جستی و تضریب کردی و آلمی بزرگ بدین چاکر رسانیدی .	+ / ۲۵ + / ۲۵ + / ۲۵ + / ۲۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۷۵ + / ۷۵ ۱ ۱
۲	ب (لغت (۲ نمره) معنی واژگان مشخص شده را بنویسید . ۱- از او دور شد دانش و فرهی . ۲- شخص ، آزاد مردان را اصطناع کند . ۳- نتوانستند نزدیک آتش شدن از تبش . ۴- خدایت ثنا گفت و تبجیل کرد . ۵- یکی نیز بگرفت خنیاگری را . ۶- چرا در ترقیم این صفحات از عقلا دلالت نخواستی ؟ ۷- که ما وی را اندر ورد نماز چنان همی بینیم . ۸- جرگه ی شکارگاه مرال است .	۲
۳	پ (خودآزمایی (۴ نمره) ۱- در مصراع « نهد زرین قدح در صحن بستان » منظور از « قدح زرین » را بنویسید . ۲- منظور از عبارت « خام دست خامه به دست » چیست ؟ ۳- مقصود مولانا از بیت « قافیه اندیشم و دلدار من / گویدم مندیش جز دیدار من » چیست ؟ ۴- در بیت زیر مقصود شاعر را از « دریا » و « شبنم » بنویسید . چون به دریا می توانی راه یافت سوی یک شبنم چرا باید شتافت ؟ ۵- با توجه به بیت زیر ، چرا شاعر گل ها را رنگ پریده توصیف می کند ؟ به تماشای غنچه های شهید گل به رنگ پریده می آید ۶- در بیت « به یک کرامت آبی نگاه دوخته اید / کدام پنجره این گونه باز سوی خداست » ، « کرامت آبی » در چه مفهومی به کار رفته است ؟ ۷- مفهوم عبارت « سنگ سراجی دل به الماس آب دیده می سقتم . » چه می باشد ؟ ۸- معنای کنایی « بر باد نشاندن » را با توجه به عبارت زیر بنویسید . چون دمنه از اغرای شیر بپرداخت ، خواست که گاو را ببیند و او را هم بر باد نشانند .	+ / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵ + / ۵
	« ادامه ی سؤال ها در صفحه ی دوم »	

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۳/۵		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۴	

ردیف	سؤالات	نمر
------	--------	-----

۴	<p>ت) دانش های ادبی (۳ نمره)</p> <p>۱- کتاب « لطایف الطوائف » از کیست ؟</p> <p>۲- « مجموعه سروده های عاشورایی » سید حسن حسینی چه نام دارد ؟</p> <p>۳- نام دیگر کتاب « تاریخ بیهقی » چیست ؟</p> <p>۴- یکی از آثار مشهور « شیخ محمود شبستری » را بنویسید .</p> <p>۵- معانی مختلف ایهام لطیف به کار رفته در بیت زیر را بنویسید .</p> <p>نه همین می رمد آن نو گل خندان از من می کشد خار در این بادیه ، دامان از من</p> <p>۶- هر یک از آثار زیر جزء کدام دسته از انواع نثر فارسی هستند ؟</p> <p>الف) قصص الانبیا ب) حبیب السیر</p> <p>۷- در عالم هنر و ادب سخن نمادین به چگونه بیانی گفته می شود ؟</p> <p>۸- در بیت زیر « مشبه » و « مشبه به » را مشخص نمایید .</p> <p>بر گل سرخ از نم اوفتاده لالی هم چو عرق بر عذار شاهد غضبان</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>
۵	<p>ث) درک مطلب (۴ نمره)</p> <p>۱- با توجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید .</p> <p>چون حسنک پیامد ، خواجه بر پای خاست ؛ چون او این مکرمت بکرد ، همه بر پای خاستند . بوسهل زوزنی بر خشم خود طاقت نداشت ؛ برخاست نه تمام و بر خویشتن می ژکید . خواجه احمد او را گفت : « در همه کارها ناتمامی . وی نیک از جای بشد .</p> <p>الف) علت عصبانیت « بوسهل » چه بود ؟</p> <p>ب) با توجه به عبارت بالا « بر خویشتن می ژکید . » یعنی چه ؟</p> <p>۲- با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید .</p> <p>که گر من دهم دست بند و را دو کار است هر دو به نفرین و بد هم از بند او بد شود نام من</p> <p>الف) منظور از « دو کار » چیست ؟</p> <p>ب) در چه صورت رستم عاقبت شومی خواهد داشت ؟</p> <p>۳- در بیت « مرکب استانید پس آواز داد / آن سلام و آن امانت باز داد » منظور از « امانت » چیست ؟</p> <p>۴- پیام اخلاقی حکایت زیر را بنویسید .</p> <p>« شیطان را پرسیدند که کدام طایفه را دوست داری ؟ گفت : « دلان را . » گفتند : « چرا ؟ » گفت : « از بهر آن که من به سخن دروغ از ایشان خرسند بودم ، ایشان سوگند دروغ نیز بدان افزودند ! »</p> <p>۵- مفهوم کلی بیت « اگر یک ذره را برگیری از جای / خلل یابد همه عالم سرپای » چیست ؟</p> <p>۶- در بیت زیر منظور از « دشت » و « راه نورد » چیست ؟</p> <p>از راهروان سفر عشق در این دشت گلگونه سرشکی است اگر راه نوردی است</p>	<p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>
۶	<p>ج) شعر حفظی (۱ نمره)</p> <p>ابیات زیر را کامل کنید .</p> <p>۱- چو شمعم برفروز از بر آن آتش دلم زن</p> <p>۲- باز آمدم چون عید نو ، تا قفل زندان بشکنم</p>	<p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>
	جمع نمره	۲۰
	« پیوسته پیروز باشید »	

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی		رشته: ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۳/۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۴	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	
ردیف	راهنمای تصحیح	
۱	الف (معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) نظر همکاران گرامی در این بخش صائب است.	
۲	ب (لغت (۲ نمره) ۱- شکوه ، شوکت (۰/۲۵) ۲- کسی را پروراندن ؛ یعنی ، او را به خود نزدیک کردن و به او نیکی کردن ، برگزیدن (۰/۲۵) ۳- گرما ، حرارت (۰/۲۵) ۴- بزرگ داشتن ، بزرگ شمردن (۰/۲۵) ۵- آواز خوان ، خواننده ، سرودگوی (۰/۲۵) ۶- نوشتن ، خط نوشتن ، خط کشیدن ، رقم زدن (۰/۲۵) ۷- دعا (۰/۲۵) ۸- غزال ، آهو (۰/۲۵)	
۳	پ (خودآزمایی (۴ نمره) ۱- گل نرگس یا گل زرد (۰/۵) ۲- نویسنده ی ناشی و بی تجربه (۰/۵) ۳- توجه به معشوق حقیقی (۰/۲۵) و در نظر نگرفتن ظواهر (۰/۲۵) یا هر پاسخی نظیر این مفهوم. ۴- دریا ؛ وجود حق تعالی (۰/۲۵) شبنم ؛ هر چیزی غیر از خدا یا سایر پدیده های هستی . (۰/۲۵) ۵- برای نشان دادن برتری شهیدان و یا برای نشان دادن شرم گل از شهادت و ایثار یا نظایر آن . (۰/۵) ۶- آسمان (۰/۵) ۷- با گریه خود را آرام می کردم . (۰/۵) یا هر مفهوم مشابه دیگر . ۸- تحریک کردن ، فریب دادن (۰/۵)	
۴	ت (دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- فخرالدین علی صفی (۰/۲۵) ۲- گنجشک و جبرئیل (۰/۲۵) ۳- تاریخ مسعودی (۰/۲۵) ۴- حقّ الیقین یا مرآت المحققین (۰/۲۵) ۵- دامن می کشد ؛ الف) دوری می کند . (۰/۲۵) ب) دامن مرا می کشد . (۰/۲۵) ۶- الف) نثر مرسل یا ساده (۰/۲۵) ب) نثر مصنوع یا متکلف (۰/۲۵) ۷- بیانی که به جای اشاره ی مستقیم به چیزی (۰/۲۵) ، غیر مستقیم و با واسطه ی چیز دیگری بدان اشاره کند . (۰/۲۵) ۸- مصراع اول ؛ مشبّه (۰/۲۵) ، مصراع دوم ؛ مشبّه به (۰/۲۵)	
۵	ث (درک مطلب (۴ نمره) ۱- الف) چون وزیر و دیگران به حسنک - که زندانی بوسهل بود - احترام گذاشتند . (۰/۵) ب) آهسته از روی خشم سخن می گفت ؛ غرغر می کرد . (۰/۵) ۲- الف) اسارت رستم (۰/۲۵) ، جنگیدن با اسفندیار (۰/۲۵) ب) در صورتی که اسفندیار را بکشد . (۰/۵) ۳- امانت همان پیغام طوطی است که نسبت به طو طیان هند اظهار اشتیاق کرده بود . (۰/۵) ۴- تقبیح دروغ گویی و سوگند دروغ خوردن . (۰/۵) ۵- نظم جهان هستی بی نظیر است (نظام جهان خلقت ، نظامی احسن است .) (۰/۵) ۶- دشت ؛ گونه (۰/۲۵) راه نورد ؛ اشک (۰/۲۵)	
۶	ج (شعر حفظی (۱ نمره) ۱- آتش عشق (۰/۲۵) پروانه سان (۰/۲۵) ۲- وین چرخ مردم خوار را ، چنگال و دندان بشکنم (۰/۵)	
	جمع نمره ۲۰ « همکار گرامی خسته نباشید »	